

SKATTEMINISTERIET

j.nr. 05-002371

Til

Folketingets Skatteudvalg

Hermed fremsendes den særlige, udbyggede redegørelse for omkostningsgodtgørelse i skattesager m.v. for 2002 – 2004, der er nævnt i betænkning af 2. maj 2002 til L 54. (Alm. del).

Kristian Jensen

/Michael Bjørn Hansen

Skatteministeriet

J.nr. 05-002371

December 2005

Redegørelse om sager om omkostningsgodtgørelse i 2002 - 2004

1. Baggrunden for redegørelsen
2. Udviklingen i udgifterne til omkostningsgodtgørelse
 - 2.1. Samlede udgifter til omkostningsgodtgørelse indberettede for 2002-2004
 - 2.2. Tvistens udfald
 - 2.3. Den sagkyndige bistand
 - 2.4. Samlede udgifter i regnskabstal for 2002 - 2004
3. Administration af ordningen
 - 3.1. Klagesager ved styrelsen
 - 3.2. Klage til domstolene
 - 3.3. Forelæggelser for brancheorganisationer
 - 3.4. Stikprøveundersøgelser
4. Ordningens fordele og ulemper
 - 4.1. Fordele
 - 4.2. Ulemper
5. Ordningens fremtidige udvikling
 - 5.1. Behov for justering

1. Baggrunden for redegørelsen

Ved lov nr. 388 af 6. juni 2002 L 54, Folketinget 2001-02, (2. samling) blev reglerne om omkostningsgodtgørelse ændret, således at der ydes fuldt omkostningsgodtgørelse i skattesager mv., som skatteyder har vundet fuldt ud eller i overvejende grad, eller som er blevet videreført af skattemyndighederne. Loven trådte i kraft den 8. juni 2002 med virkning fra lovforslagets fremsættelse den 17. januar 2002 for sager, hvor godtgørelsesspørgsmålet ikke var endeligt afgjort pr. denne dato.

I forbindelse med ændringen af loven i 2002 blev der endvidere indsat en revisionsklausul, hvorefter bestemmelserne om omkostningsgodtgørelse skal tages op til revision senest i folketingsåret 2006-07.

I betænkningen af 2. maj 2002 til L 54 er det i forbindelse med et ændringsforslag stillet af skatteministeren anført følgende om forhold i ordningen, som tjener til at sikre, at ordningen ikke misbruges:

"Der afgives en særlig, udbygget redegørelse, der omfatter alle årene under den nye ordning, inden udgangen af 2005, som følge af at loven er undergivet særlig overvågning. Redegørelsen skal sammenfatte fordele og ulemper ved ordningen samt beskrive et eventuelt behov for justeringer af ordningen.

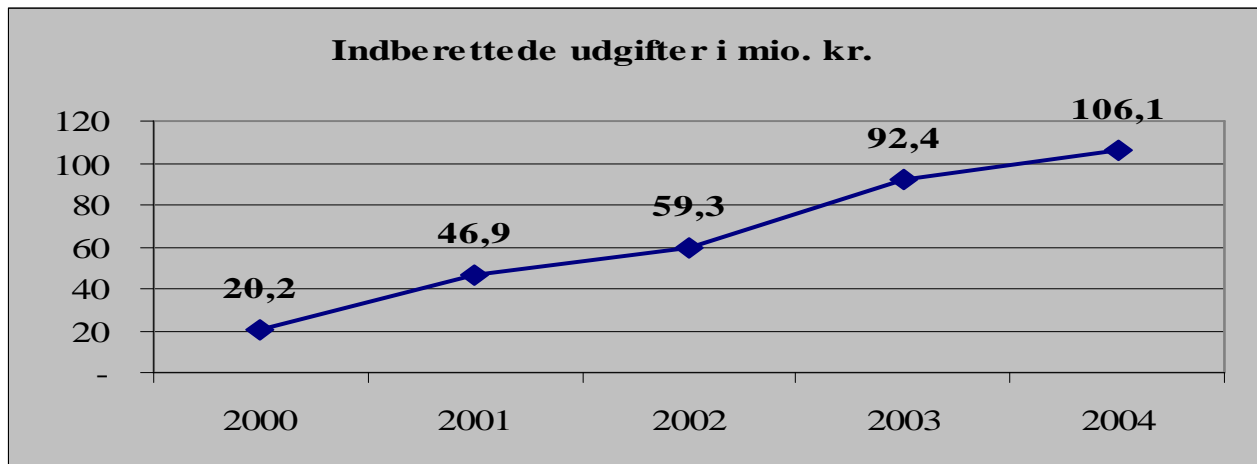
På baggrund af denne særlige, udbyggede redegørelse tages loven op til revision senest i Folketingsåret 2006-07, jf. ændringsforslag nr. 5 samt bemærkningerne hertil nedenfor.”

Denne redegørelse indeholder den udbyggede beskrivelse af ordningen.

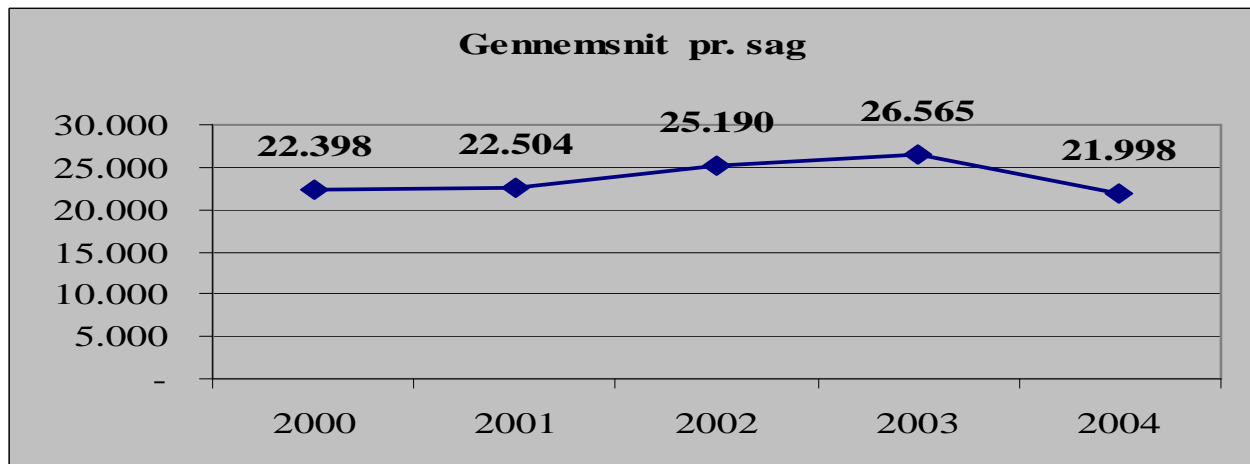
2. Udviklingen i udgifterne til omkostningsgodtgørelse

Figur 1 viser udviklingen i indberettede udgifter til omkostningsgodtgørelse i afsluttede sager i perioden 2000 til 2004. Tallene for 2000 og 2001 er omregnet til udgiften efter de nugældende regler for bedre at illustrere den reelle udvikling.

Figur 1: Indberettede udgifter i mio. kr. i 2000 – 2004 for endeligt afsluttede sager ekskl. efterregulering

Figur 2: Gennemsnitlig udbetalt godtgørelse pr. sag i 2000 - 2004

Figur 2 viser udviklingen i den gennemsnitlige udbetalte godtgørelse pr. sag. Tallene for 2000 og 2001 er omregnet til udgiften efter de nugældende regler.

Mellem 2001 og 2002 er gennemsnittet pr. sag steget med 11,9 pct. og mellem 2002 og 2003 med 5,5 pct. Mellem 2003 og 2004 er gennemsnittet pr. sag faldet med 17,2 pct., og i forhold til de omregnede udgifter for 2000 er gennemsnittet pr. sag i 2004 faldet med 1,8 pct.

Det skal bemærkes, at de tidligere gældende regler om omkostningsgodtgørelse, dvs. fra før 17. januar 2002, opererede med andre medholdsgrader end de nugældende og med forskellige procentsatser for godtgørelsen. En nøjagtig omregning af de faktiske udgifter i 2000 og 2001 til udgifterne efter de nugældende regler ville derfor kræve en omregning af hver enkelt sag. De hér viste tal bygger på en omregning efter et skønnet gennemsnit af samtlige sager.

2.1. Samlede udgifter til omkostningsgodtgørelse indberettet for 2002 - 2004

I 2004 er der i endeligt afsluttede sager udbetalt i alt 106,1 mio. kr. til sammenligning med 59,3 mio. kr. og 92,4 mio. kr. i henholdsvis 2002 og 2003. Fra 2002 til 2003 steg den samlede udbetaling med 55,8 pct., mens stigningen fra 2003 til 2004 var på 14,8 pct. Stigningstakten er således faldet væsentlig mellem 2003 og 2004 i forhold til udviklingen mellem 2002 og 2003.

Som det fremgår af nedenstående tabel 1, er antallet af sager samlet set steget kraftigt fra 2002 til 2004, men stigningstakten er aftagende fra 2003. Fra 2002 til 2003 er stigningen i antal sager på 47,6 pct. og fra 2003 til 2004 på 38,6 pct.

Gennemsnittet pr. sag er svagt stigende fra 2002 til 2003 med 5,5 pct. Fra 2003 til 2004 faldt gennemsnittet pr. sag med 17,2 pct.

Tabel 1: Indberettet godtgørelse i afsluttede sager i 2002 - 2004

Godtgørelse i mio. kr.	2002			2003			2004		
	Antal sager	Godtgørelse i alt	Gns. pr. sag	Antal sager	Godtgørelse i alt	Gns. pr. sag	Antal sager	Godtgørelse i alt	Gns. pr. sag
Omkostningsgodtgørelse	2.356	59.348.145	25.190	3.478	92.393.002	26.565	4.822	106.076.100	21.998
Efterregulering	114	976.361	8.565	231	3.404.992	14.740	375	4.243.010	11.315
I alt		60.324.506			95.797.994			110.319.110	

Foreløbige tal for 1. halvår 2005 viser, at gennemsnittet pr. sag er steget til 28.163 kr. Såfremt dette tal for 1. halvår holder stik for hele 2005, vil der i forhold til 2003 være tale om en stigning over to år på 6 pct. Tallet for 1. halvår 2005 sammenholdt med udviklingen i 2002 og 2003 indikerer således, at faldet i gennemsnittet pr. sag i 2004 næppe er udtryk for et reelt – og fortsættende fald.

Faldet i 2004 kan muligvis skyldes, at et væsentligt antal identiske sager i 2004 med en meget lav gennemsnitlig udgift pr. sag - såkaldte massesager - har medført en ”kunstig” lav gennemsnitlig udbetaling pr. sag i 2004. SKAT registrerer ikke antallet af massesager blandt anmodninger om omkostningsgodtgørelse og har ikke en præcis statistik på omfanget. Den her præsenterede mulige forklaring bygger derfor på SKATS observationer under administrationen af ordningen.

På baggrund af de foreløbige tal for 1. halvår 2005 må det derfor anses for sandsynligt, at den gennemsnitlige udbetaling pr. sag vil stige igen i 2005 til tidligere niveau, og at tendensen fra før 2001 med svagt stigende gennemsnitlige udbetalinger vil fortsætte i årene fremover.

Da den gennemsnitlige pris for en sag over årene således kun er svagt stigende, må de stigende samlede udgifter til omkostningsgodtgørelse hovedsageligt tilskrives den kraftige vækst i antallet af sager.

Stigningen i antallet af omkostningsgodtgørelsessager kan ikke forklares entydigt. Større opmærksomhed på ordningens mulighed for omkostningsgodtgørelse kunne forventes at betyde, at flere skatteydere valgte at føre en skattesag, der tidligere ikke ville have været ført. Der er dog ingen tegn på, at ordningen har betydet et stigende antal klagesager. Tabel 2 nedenfor viser, at der i perioden 2002 til 2004 er et fald på 14,1 pct. på sagsindgangen i Landsskatteretten.

Tabel 2: Udvikling i antal afsluttede sager i skatteankenævnene og i sagstil- og sagsafgangen ved Landsskatteretten.

Instans	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Skatteankenævnene/afsluttede	12.272	12.491	11.771	11.271	11.159	12.424
Landsskatteretten/sagindgang	4.446	4.530	4.253	4.198	4.110	3.646
Landsskatteretten/sagsafgang	3.850	4.004	4.232	4.237	4.084	3.639

En forklaring kunne derfor være, at et stigende antal skatteydere vælger at benytte sagkyndig bistand, når de fører skattesager – dvs. benytter advokater og revisorer i skattesager, de tidligere helt eller delvist ville have ført selv. Landsskatteretten anfører i sin Årsrapport for 2004, at godtgørelsesordningen har medført en øget professionalisering og større ressourceindsats på klager-siden, og at dette kommer til udtryk ved, at advokater og revisorer medvirker i en stigende del af sagerne, og at antallet af retsmøder er stigende ved Landsskatteretten. Andelen af sager med professionel bistand i Landsskatteretten er således steget fra 76 procent i 2002 til 84 pct. i 2004, hvilket efter Landsskatterettens opfattelse understreger den fortsat øgede sagskompleksitet.

2.2. Tvistens udfald

Godtgørelsesprocenten er afhængig af medholdsgraden. Får skatteyder fuldt medhold eller medhold i overvejende grad, godtgøres udgifterne med 100 pct. Får skatteyder alene medhold i mindre grad, eller er sagen tabt, godtgøres udgifterne med 50 pct.

I 2004 er der i 47,9 pct. af de sager, hvori der ydes godtgørelse til, givet skatteyderen fuldt medhold eller medhold i overvejende grad. I 2002 vandt skatteyderen klagesagen i 52,3 pct. af sagerne og i 2003 i 55,2 pct. af sagerne.

Der kan ikke gives nogen entydig forklaring på, hvorfor andelen af sager der vindes, er faldende i 2004 i forhold til 2002 og 2003. De ovenfor nævnte massesager i 2004 blev alle tabt af skatteyderen, og det kan ikke udelukkes, at det alene er dette væsentlige antal sager, der har hævet andelen af tabte sager i 2004. Andelen af sager, hvori skatteyderen får fuldt medhold eller medhold i overvejende grad, er efter de foreløbige tal for 1. halvår 2005 steget til 53,3 pct., og det styrker denne forklaring på tallet for 2004.

Tabel 3: Indberettet godtgørelse i afsluttede sager i 2002, 2003 og 2004 fordelt på tvistens udfald.

Tvistens udfald	2002			2003			2004		
	Antal sager	Godtgørelse i alt	Gns. pr. sag	Antal sager	Godtgørelse i alt	Gns. pr. sag	Antal sager	Godtgørelse i alt	Gns. pr. sag
Fuldt medhold og medhold i overvejende grad	1.232	44.009.161	35.722	1.919	69.172.070	36.046	2.308	73.456.142	31.827
Medhold i mindre grad og tabt	1.124	15.338.984	13.647	1.559	23.220.932	14.895	2.514	32.619.958	12.975
I alt	2.356	59.348.145	25.190	3.478	92.393.002	26.565	4.822	106.076.100	21.998

Den gennemsnitlige udbetalte godtgørelse i vundne sager er svagt stigende fra 2002 til 2003 og falder med ca. 11,8 pct. i 2004. Tilsvarende er den gennemsnitlige udbetalte godtgørelse i tabte sager stigende fra 2002 til 2003 og falder svagt i 2004.

Hvis en skatteyder taber sin sag, bliver udgifterne som nævnt godtgjort med 50 pct. I tabte sager i 2004 fik skatteyderen i gennemsnit godtgjort 12.975 kr., og skatteyderen havde således reelt udgifter for 25.950 kr. til sagen. En sag, der blev vundet, kostede i 2004 i gennemsnit 31.827 kr.

Der er således i 2004 en forskel i prisen på 22,6 pct. på en sag, der vindes, og en sag, der tabes. For 2002 og 2003 er det tilsvarende tal henholdsvis 30,9 pct. og 21 pct.

En vindersag bør i princippet ikke være dyrere end en sag, der tabes. Men det skal bemærkes, at succeskriteriet, dvs. hvorvidt en sag vindes eller tabes, er et af flere parametre i advokaters honorarfastsættelse. Samtidig kan netop brugen af yderligere ressourcer og mere og dyrere specialistbistand betyde, at en sag vindes – og dermed bliver dyrere end en sag, der tabes.

Det er derimod væsentligt, at den forholdsmæssige forskel mellem udgifterne til vundne og tabte sager ikke er steget i ordningens første tre år. Forskellen er faktisk formindsket betydeligt.

2.3. Den sagkyndige bistand og honorarkravet

Den sagkyndige bistand er i 2004 i 47,6 pct. af sagerne ydet af en revisor, hvilket er et fald på ca. 6 procentpoint i forhold til både 2002 og 2003. I 39,6 pct. af sagerne, blev den sagkyndige bistand ydet af advokat, hvilket er en stigning på henholdsvis ca. 3 og ca. 8 procentpoint i forhold til 2002 og 2003, jf. bilag 8.

Det gennemsnitlige honorarkrav pr. time er et væsentlig værktøj i SKATs administration og kontrol af omkostningsgodtgørelsesordningen. En sammenligning med det gennemsnitlige honorarkrav pr. time er et af flere parametre i SKATs vurdering af et honorarkravs rimelighed og ved vurderingen af, hvorvidt et krav skal forelægges den sagkyndiges brancheorganisation.

Det bemærkes, at kravet om, at den sagkyndige skal oplyse om timeforbrug, først trådte i kraft for ansøgninger indgivet efter den 24. juli 2002, jf. § 7 i bekendtgørelse nr. 578 af 8. juli 2002 om oplysninger til sagkyndig bistand m.v. Som følge heraf er tallene for 2002 ikke direkte sammenlignelige med tallene for 2003 og 2004.

Tabel 4: Honorarkrav fordelt på tvistens udfald.

Tvistens udfald	2002			2003			2004		
	Antal timer	Honorarkrav i alt	Gns. pr. time	Antal timer	Honorarkrav i alt	Gns. pr. time	Antal timer	Honorarkrav i alt	Gns. pr. time
Fuldt medhold	5.297	6.568.608	1.240	19.433	32.020.204	1.648	28.343	47.791.101	1.686
Medhold i overvejende grad	2.787	3.339.500	1.198	10.484	18.467.743	1.761	14.520	23.082.941	1.590
Medhold i mindre grad	811	1.212.060	1.495	3.762	5.592.868	1.487	6.079	10.061.605	1.655
Tabt	3.160	4.362.096	1.381	13.288	19.700.661	1.483	19.754	31.593.911	1.599

Det gennemsnitlige honorarkrav pr. time i sager, hvor den skatte- eller afgiftspligtige har fået fuldt medhold, steg mellem 2002 og 2003 med 32,9 pct. Mellem 2003 og 2004 var stigningen på 2,3 pct. I de

sager, hvor der er givet medhold i overvejende grad, var der mellem 2002 og 2003 en stigning på 47 pct. og mellem 2003 og 2004 et fald på 9,7 pct. I sager med medhold i mindre grad var det gennemsnitlige honorarkrav pr. time stabilt mellem 2002 og 2003 og steg med 11,3 pct. mellem 2003 og 2004. I sager, der blev tabt, var der mellem 2002 og 2003 en stigning på 7,4 pct. i det gennemsnitlige honorarkrav pr. time og mellem 2003 og 2003 en stigning på 7,8 pct.

I 2003 var gennemsnittet pr. time i en sag med fuldt medhold eller medhold i overvejende grad 13,8 pct. højere end i en tabt sag eller sag med medhold i mindre grad. I 2004 er denne forskel faldet til 2,6 pct. Sammenholdt med udviklingen i forskellen mellem den gennemsnitlige pris pr. sag i vundne og tabte sager (tabel 3) er der således intet, der tyder på, at forhøjelsen af godtgørelsesprocenten til 100 pct. i vundne sager har medført dyrere sager og højere honorarkrav pr. time i sager, der vindes.

Tabel 5: Honorarkrav pr. time fordelt på sagkyndig erhvervsgruppe.

Erhvervsgrupper	2002			2003			2004		
	Antal timer	Honorarkrav i alt	Gns. pr. time	Antal timer	Honorarkrav i alt	Gns. pr. time	Antal timer	Honorarkrav i alt	Gns. pr. time
Advokat	3.839	6.050.225	1.576	15.086	32.330.266	2.143	21.537	42.554.200	1.976
Revisor	6.880	8.297.836	1.206	24.918	35.410.713	1.421	38.636	56.732.059	1.468
Konsulent i driftsøkonomi	832	666.027	801	3.483	2.956.306	849	3.206	3.014.849	940
Ligestillede	90	85.535	950	993	1.295.013	1.304	418	378.510	906
Blanding af flere	414	382.641	925	2.487	3.789.178	1.523	4.900	9.849.940	2.010
I alt	12.054	15.482.264	1.284	46.967	75.781.476	1.614	68.696	112.529.558	1.638

Det gennemsnitlige honorarkrav pr. time steg med 25,7 pct. fra 2002 til 2003, men steg kun med 1,5 pct. mellem 2003 og 2004. Da tallene for 2002 ikke er direkte sammenlignelige med tallene for 2003 og 2004, kan den kraftige stigning på 25,7 pct. i 2003 næppe tilskrives omkostningsgodtgørelsesordningen. Der er således intet, der tyder på, at ordningen har bevirket en stigning i de gennemsnitlige honorarkrav pr. time.

2.4. Samlede udgifter i regnskabstal for 2002 – 2004

Regnskabstallet omfatter udbetalinger ved afslutning af sager, acontoudbetalinger i ikke-afsluttede sager og efterreguleringer. De samlede udgifter i regnskabstal steg fra 2002 til 2003 med 45,7 pct. og fra 2003 til 2004 med 15,4 pct.

Tabel 6: Årlige udgifter til omkostningsgodtgørelse.

Årlige udgifter i mio. kr.	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
I alt	22,01	20,95	29,44	45,45	78,75	114,71	132,33

3. Administration af ordningen

Før 1. november 2005 blev anmodninger om omkostningsgodtgørelse behandlet i 1. instans af de regionale told- og skattemyndigheder med administrativ klageadgang til Told- og Skattestyrelsen. Pr. 1. november 2005 behandles anmodningerne i 1. instans af SKAT, og den administrative klageadgang er

ændret, således at SKATs afgørelser kan påklages til Landsskatteretten. Landsskatterettens afgørelser kan, som det tidligere også var gældende for Told- og Skattestyrelsens afgørelser, påklages til domstolene.

3.1. Klagersager til Told- og Skattestyrelsen

I 2002 var der 44 klager til Told- og Skattestyrelsen over told- og skatteregionens afgørelse. I 2003 klagede 50 til styrelsen, og i 2004 steg antallet af klagesager til 121. Denne stigning i antallet af klager til styrelsen skal dog sammenholdes med en kraftig stigning i antallet af anmodninger om omkostningsgodtgørelse.

Antallet af klager til styrelsen i 2002 udgjorde alene 1,9 pct. af det samlede antal sager om omkostningsgodtgørelse ved de regionale told- og skattemyndigheder. I 2003 udgjorde klagerne 1,4 pct. og i 2004 2,5 pct. Antallet af klager til styrelsen har således været beskedent og ikke væsentlig stigende.

En undersøgelse af Told- og Skattestyrelsens afgørelser i klagersager om omkostningsgodtgørelse i 2004 har vist, at styrelsen gav klageren fuldt medhold eller medhold i overvejende grad i 28 pct. af sagerne og gav afslag eller medhold i mindre grad i 72 pct. af sagerne.

3.2. Klager til domstolene

Domstolene har pr. 1. oktober 2005 afsagt dom i én sag vedrørende omkostningsgodtgørelse. Ved dom af 12. august 2005 (SKM2005.358.ØLR) frifandt Østre Landsret Skatteministeriet og fastslog, at vurderingen af, om en skattepligtig har vundet en sag i overvejende grad, skal foretages instans for instans og ud fra den påstand, som den skattepligtige har nedlagt for den pågældende instans.

Skatteministeriet har indgået forlig i yderligere én sag vedrørende omkostningsgodtgørelse. Desuden er én sag efter landsrettens tilkendegivelse om frifindelse af Skatteministeriet hævet af sagsøgeren, og én sag er hævet af sagsøgeren efter modtagelsen af Kammeradvokatens svarskrift.

Der er pr. 1. november 2005 to verserende sager ved domstolene. Den ene vedrører nedsættelse af honorarkravet på baggrund af en brancheorganisations udtalelse, og den anden vedrører et spørgsmål om godtgørelse for eget udført arbejde.

3.3. Forelæggelser for brancheorganisationer

SKAT kan til brug for vurderingen af et honorarkravs rimelighed i særlige tvivlstilfælde forelægge spørgsmålet for den sagkyndiges brancheorganisation. Sådanne forelæggelser behandles af såvel Advokatrådet som Foreningen af Statsautoriserede Revisorer (FSR) og Foreningen af Registrerede Revisorer (FRR). For Advokatrådet gælder det særlige, at honorarkravet forelægges kredsbestyrelserne i 1. instans med mulighed for parterne for at indbringe spørgsmålet for Advokatnævnet.

Forelæggelser af honorarkravs rimelighed for brancheorganisationerne er et væsentlig og værdifuldt værktøj i SKATs administration af omkostningsgodtgørelsesordningen.

Told- og skattemyndighederne forelagde i 2002 i alt 3 sager for brancheorganisationerne. I 2003 var antallet af forelæggelser 12 og i 2004 i alt 40. Den kraftige stigning i antallet af forelæggelser er ikke udtryk for stigende problemer med honorarkravets rimelighed, men derimod resultatet af et øget fokus fra SKATs side med henblik på skabelsen af et bredere praksisgrundlag.

Brancheorganisationerne har pr. 1. januar 2005 truffet afgørelse i i alt 31 forelæggelser af særlige tvivlstilfælde om honorarkravets rimelighed. Sagerne fordeler sig med i alt 16 afgørelser fra Advokatrådet (13 fra kredsbestyrelser og 3 fra Advokatnævn), 10 fra FSR og 5 fra FRR.

Det forelagte honorarkrav er blevet nedsat i 21 sager, mens brancheorganisationerne har godkendt den sagkyndiges honorarkrav i 10 sager. Advokatrådet har nedsat honorarkravet i 11 sager og godkendt det i 3 sager. FSR har nedsat honorarkravet i 8 sager og godkendt det i 2 sager, mens FRR har nedsat honorarkravet i 2 sager og godkendt det i 3 sager.

3.4. Stikprøveundersøgelser

Til brug for den daglige administration kan SKAT foretage stikprøvekontroller og sammenlignende undersøgelser af honorarkravene. Sådanne undersøgelser kan bruges til vurdering af, om et honorar er rimeligt, og om hvorvidt ordningen misbruges.

SKAT har for sager afgjort i henholdsvis 2003 og 2004 gennemført to stikprøveundersøgelser til afdækning af et eventuelt misbrug af omkostningsgodtgørelsesordningen. Ved hver undersøgelse er to regionale skattemyndigheder udvalgt, og hvert område har tilfældigt udtaget 10 procent af sagsproduktionen til kritisk gennemgang. I 2003 blev undersøgelsen foretaget i ToldSkat København og ToldSkat Fyn og i 2004 i ToldSkat Østjylland og ToldSkat Nordsjælland-Bornholm.

SKAT har på baggrund af stikprøveundersøgelserne ikke kunnet konstatere noget misbrug af ordningen.

4. Ordningens fordele og ulemper

Redegørelsen skal som nævnt i afsnit 1 sammenfatte fordele og ulemper ved den nye ordning.

4.1. Fordele

Omkostningsgodtgørelsesordningen styrker skatteydernes retssikkerhed ved at sikre borgere og virksomheder fuld dækning af deres udgifter til sagkyndig bistand i sager, som de vinder fuldt ud eller i overvejende grad. Med ordningens indførelse er der således ingen skatteyder, der oplever, at omkostningerne ved at få ret, overstiger den tilbagebetalte skat. Dette var et misforhold, som var anledningen til den forbedrede godtgørelsesordning.

Ordningen sikrer også, at skatteyderen i sager, der videreføres af skattemyndighederne, ikke står tilbage med et økonomisk tab. En skatteyder har typisk ikke interesse i eller forståelse for, at en skattesag, som skatteyderen har vundet, påklages videre i klagesystemet af skattemyndighederne på grund af sagens principielle betydning. Med ordningens godtgørelse på 100 pct. af udgifterne i sådanne sager, er skatteyderen økonomisk sikret uanset den påklagede sags udfald.

Sagstilgangen i det administrative klagesystem er ikke steget væsentligt siden ordningens indførelse, og den forbedrede mulighed for godtgørelse til sagkyndig bistand har således ikke betydet, at flere skatteydere vælger at føre en skattesag. Derimod har ordningen betydet, at flere skatteydere vælger at bruge sagkyndig bistand og få professionel hjælp af advokater og revisorer, når de fører en skattesag. Skatteydere, der tidligere af økonomiske grunde valgte ikke at bruge sagkyndig bistand, får således i dag en professionel rådgivning.

Den kvalitet og professionalisme en stigende brug af sagkyndig bistand i klagesager betyder, må også forventes at medføre en større forståelse hos skatteyderen for klagesagens gang og resultat – også i sager, som skatteyderen taber. En bevidsthed hos skatteyderen om at have fået en ordentlig og professionel rådgivning kan sikre større tilfredshed med det administrative klagesystem og skatteadministrationen generelt blandt almindelige borgere.

Også det forhold, at kommunikationen med skatteyderne i klagesager i større omfang sker gennem en sagkyndig bistandsyder, kan give myndighederne fordele, så som hurtigere sagstilskæring, hurtigere problemafklaring og -løsning, hvilket kan medvirke til at nedbringe antallet af klagesager. I mange tilfælde vil en øget professionalisering og dens fordele for myndighederne givetvis også kunne medføre en nedbringelse af sagsbehandlingstiden.

4.2. Ulemper

Efter de gældende regler for omkostningsgodtgørelse ydes kun godtgørelse ved påklage af en sag i det administrative klagesystem og ved indbringelse af sagen for domstolene. Der ydes altså ikke godtgørelse til behandling i 1. instans. En skatteydere udgifter til sagkyndig bistand i forbindelse med fx SKATs skatteansættelse eller i forbindelse med indgivelsen af en anmodning om omkostningsgodtgørelse er derfor ikke godtgørelsesberettigede.

Dette forhold kan i forhold til skattesagerne medføre, at skatteyderen vælger ikke at få sagkyndig bistand og få løst et eventuelt problem allerede ved 1. instansbehandlingen, men i stedet først kontakter en sagkyndig bistandsyder i forbindelse med påklage af skatteansættelsen. Dette kan betyde en unødvendig belastning af klageinstanser med sager, der kunne have været løst mest hensigtsmæssigt allerede i 1. instans. Ordningen kan således have negativ virkning ud fra et procesbesparende synspunkt.

Omkostningsdækningsudvalget havde også øje for dette problem. I udvalgets betænkning nr. 1382, februar 2000 anføres det imidlertid, at det næppe ville være muligt at give klare kriterier for, hvilke udgifter i 1. instans, som skulle være godtgørelsesberettigede, og særligt i relation til skatteansættelsen ville der være en risiko for, at godtgørelsen i realiteten blev et tilskud til skatteyderens opfyldelse af sin selvangivelsespligt.

5. Ordningens fremtidige udvikling

De stigende udgifter til omkostningsgodtgørelsesordningen skyldes ikke, at sagerne er blevet gennemsnitligt dyrere, og at de sagkyndiges honorarkrav pr. time er steget kraftigt. Stigningen i de indberettede udgifter skyldes en ganske væsentlig vækst i antallet af sager om omkostningsgodtgørelse, dvs. at stadig flere anmoder om omkostningsgodtgørelse. Fra 2002 til 2003 var stigningen i antal afsluttede sager om omkostningsgodtgørelse på 47,6 pct. og fra 2003 til 2004 på 38,6 pct.

Hvordan den fremtidige udvikling i udgifterne til ordningen vil forløbe, afhænger således i høj grad af udviklingen i antallet af anmodninger om omkostningsgodtgørelse.

Landsskatteretten afsluttede i 2004 i alt 3.639 klagesager. Samme år er der udbetalt omkostningsgodtgørelse i forbindelse med 1.809 sager ved Landsskatteretten. Med en andel af sager med sagkyndig bistand på 84 pct. er der således groft sagt 1.500 sager, hvor der potentielt kunne ansøges om omkostningsgodtgørelse.

Skatteankenævnene afsluttede i 2004 i alt 12.424 sager. SKAT har kun modtaget og udbetalt omkostningsgodtgørelse i 2.198 sager. Det registreres ikke ved skatteankenævnene, i hvor høj grad klageren bruger sagkyndig bistand, og selv om det klart må forventes, at der er en væsentligt lavere grad af bistand, er der stadig et stort antal potentielle klager, hvor der kunne ansøges om omkostningsgodtgørelse.

Det kan bemærkes, at der ikke kan gives et præcist tal for klagesager pr. år, hvortil der ikke er anmodet om omkostningsgodtgørelse. En sag afsluttet ved skatteankenævnet i 2004 og senere påklaget videre til både Landsskatteretten og domstolene kan være flere år om at finde en afslutning. Da der kan ansøges om godtgørelse på alle tidspunkter i forløbet, kan der være en vis tidsforskydning mellem afslutningen af en klagesag i én klageinstans og anmodningen om godtgørelse.

Der er på baggrund af de ovennævnte tal for afsluttede klagesager således mulighed for, at antallet af anmodninger om omkostningsgodtgørelse vil stige de kommende år. Nye tal for 1. halvår 2005 indikerer dog, at stigningstakten falder betydeligt. Der er i 1. halvår 2005 afsluttet 2.577 sager om omkostningsgodtgørelse svarende til ca. 5.200 sager for hele 2005. Det vil i så fald svare til en stigning i antallet af afsluttede sager om omkostningsgodtgørelse fra 2004 til 2005 på kun ca. 7 pct.

Det er særdeles svært at give konkrete bud på, hvorfor skatteyderen i klagesager ved skatteankenævnene og Landsskatteretten vælger ikke at anmode om omkostningsgodtgørelse. Alle afgørelser fra skatteankenævnene og Landsskatteretten indeholder en medholdsvurdering til brug for netop en anmodning om omkostningsgodtgørelse, og skatteyderen er således informeret om muligheden om omkostningsgodtgørelse. Det kan dog overvejes, om der bør informeres yderligere om omkostningsgodtgørelsesordningen.

5.1. Behov for justeringer

De gældende regler for omkostningsgodtgørelse kan som nævnt ovenfor have visse ulemper. Der er dog ingen enkel metode til løsning heraf.

Forbedringen af omkostningsgodtgørelsesordningen i 2002 havde som sit væsentligste formål at sikre og styrke skatteyderens retssikkerhed. Dette er sket, og da ordningen samtidig synes at have fundet et fornuftigt leje i både økonomisk og administrativt henseende, er der ikke behov for justeringer af ordningen.

Ordningen vil naturligvis fortsat blive holdt under intens overvågning, ligesom udviklingen løbende vil blive vurderet og behandlet gennem de årlige redegørelser til Folketingets Skatteudvalg.